

N:o 53.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen om upplåtelse under äganderätt till nobelstiftelsen af visst område af lägenheten Djurgårds-Freskati; gifven Stockholms slott den 9 februari 1906.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva:

att till nobelstiftelsen må för vetenskapsakademiens nobelinstituts räkning under äganderätt upplåtas det till lägenheten Djurgårds-Freskati hörande, å den i statsrådsprotokollet omförmälda »Karta öfver föreslagen byggnadsplats för k. vetenskapsakademiens nobelinstitut vid Djurgårds-Freskati» med bokstäfverna E, D, G, H, I betecknade område, mot dels ersättning till den under statskontorets förvaltning stående djurgårdsfonden af 200,000 kronor, hvaraf årliga räntan öfverlämnas till djurgårds-kassan att för kassans ändamål användas, dels ock skyldighet för nobelstiftelsen ej mindre att, innan marken af stiftelsen tages i besittning, kostnadsfritt till riksmarskalksämberet och Djurgårdens förvaltning öfverlämna hvar sitt exemplar af en utaf behörig landtmätare eller stadsingenjör upprättad karta med beskrifning öfver ifrågavarande område än afven att bestrida alla med markförvärfvet förbundna kostnader med undantag af den ersättning, som kan komma att från djurgårdskassan tillerkännas nuvarande innehafvare af lägenheten.

De till ärendet hörande handlingarna skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Fridtjuv Berg.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9
februari 1906.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden TINGSTEN,
BIESÈRT,
friherre MARKS VON WÜRTEMBERG,
TAMM,
SIDNER,
HELLNER,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Berg yttrade:

»I en till nobelstiftelsens styrelse den 25 april 1905 aflåten skrifvelse
anmälde vetenskapsakademien, att akademien i öfverensstämmelse med det
förslag, som afgifvits af akademiens nobelkommitté för kemi, beslutit att
mot ett af riksmarskalksämberet föreslaget pris af 200,000 kronor för sitt
nobelinstitut förvärfva ett vid Haga-Freskati å Djurgården beläget om-
råde, som å en vid skrifvelsen fogad karta finnes betecknad med bok-
stäfverna E, D, G, H, I och enligt uppgift af riksmarskalksämberet inne-
hölle i areal omkring 46,070 kvadratmeter. Därjämte anmälde akademien,

*Om upp-
lättelse under
äganderätt
till nobel-
stiftelsen af
visst område
af lägenheten
Djurgårds-
Freskati.*

att densamma vidare beslutit, att kostnaden härför skulle tills vidare och intill dess afgjort blifvit, om akademiens nobelinstitut i dess helhet eller blott vissa af dess afdelningar komme att förläggas till denna tomt, gäldas till hälften af den fysiska och till hälften af den kemiska afdelningens organisationsfond. På grund häraf anhöll akademien i sin skrifvelse, att nobelstiftelsens styrelse måtte vidtaga de åtgärder, som kunde vara nödiga för att åt stiftelsen för nämnda ändamål förvärfva full äganderätt till ifrågavarande område. Vid denna skrifvelse voro fogade dels ett tryckt exemplar af däri omförmälda, af akademiens nobelkommitté för kemi afgifna yttrande, dels den däri åberopade kartan, hvilken benämndes »Karta öfver föreslagen byggnadsplats för k. vetenskapsakademiens nobelinstitut vid Djurgårds-Freskati», dels ock ett tryckt exemplar af »Handlingar angående k. vetenskapsakademiens, naturhistoriska riksmuseets och vetenskapsakademiens nobelinstituts byggnadsfråga».

Med öfverlämnande af dels en afskrift af vetenskapsakademiens berörda skrifvelse dels ock ett exemplar af hvardera af de vid skrifvelsen fogade handlingarna har nobelstiftelsens styrelse i underdånig skrifvelse den 6 december 1905 anhållit, att Eders Kungl. Maj:t täcktes vidtaga erforderliga åtgärder i syfte, att ifrågavarande till lägenheten Haga-Freskati eller Djurgårds-Freskati hörande mark måtte emot den föreslagna ersättningen under äganderätt öfverlätas å stiftelsen för att användas till område för vetenskapsakademiens nobelinstitut.

Sedan riksmarskalksämberet erhållit nådig befallning att afgifva underdånigt utlåtande i ärendet, har ämberet den 20 december 1905 afgifvit sådant utlåtande och i sammanhang därmed öfverlämnat infortrade yttranden i ärendet af vederbörande innehafvare af lägenheten Djurgårds-Freskati samt af indententen för Djurgården. Riksmarskalksämberet har i sitt nämnda utlåtande, med åberopande af innehållet i en af ämberet den 4 februari 1903 aflåten skrifvelse till vetenskapsakademiens byggnadskommitté, tillstyrkt, att ifrågavarande jordområde finge för omförmälda ändamål under äganderätt öfverlätas å nobelstiftelsen mot en ersättning af 200,000 kronor, hvilket belopp syntes böra läggas till den fond, som för Djurgårdens räkning förvaltades af statskontoret, och hvaraf räntan årligen utbetalades till djurgårdskassan, dock med skyldighet för nobelstiftelsen ej mindre att, innan marken af stiftelsen toges i besittning, kostnadsfritt till riksmarskalksämberet och Djurgårdens förvaltning öfverlämna hvar sitt exemplar af en utaf landtmätare eller stadsingenjör upprättad karta med beskrifning öfver ifrågavarande område än äfven att bestrida alla med markförvärfvet förbundna kostnader med undantag af de årliga ersättningsbelopp, hvilka kunde komma att tillerkännas de nuvarande innehafvarna

af lägenheten Djurgårds-Freskati, och som det borde tillkomma djurgårdsförvaltningen att utbetala af räntan å köpesumman.

Af den i riksmarskalksämbetets utlåtande åberopade skrifvelsen den 4 februari 1903, för hvars innehåll finnes redogjort i förut omnämnda tryckta »Handlingar» (sid. 188—189), inhämtas, att det föreslagna området innehåller en areal af omkring 46,070 kvadratmeter och efter ett medelpris af 4 kronor 50 öre för kvadratmetern, uppskattats till ett värde af 207,315 kronor, hvilket belopp dock ansetts böra lämpligen afrundas till 200,000 kronor.

Besittningshafvarna hafva i sitt förutberörda yttrande meddelat, att de, därest försäljningen af ifrågavarande område, som innehölle omkring 6 tunnland 13,4 kappland åker och 2 tunnland 29,1 kappland betesmark, komme till stånd, gjorde anspråk på en årlig ersättning under besittningstiden af 2,000 kronor, af hvilket belopp de dock måste utbetala dels ersättning till arrendatorn af lägenheten med 70 kronor för hvarje tunnland mistad åker och 20 kronor för hvarje tunnland mistad betesmark, dels ock den till öfver 400 kronor belöpande afgiften till djurgårdskassan.

Härefter har kammarkollegium, på grund af nådig remiss, den 23 januari 1906 i ärendet afgifvit underdånigt utlåtande, däri kollegium anfört, att kollegium af en hos vetenskapsakademien förvarad, af kommissionslandtmätaren Herm. Holmström år 1877 upprättad karta öfver den vetenskapsakademien för Bergianska stiftelsen numera tillhöriga lägenheten Haga-Freskati inhämtat, att det område, hvarom nu vore fråga, ej till någon del inginge i sistberörda lägenhet, utan helt och hållet tillhörde Djurgårdsmarken och den därifrån upplåtna lägenheten Djurgårds-Freskati; och har kollegium, med åberopande af den utredning rörande lägenheten Djurgårds-Freskati och den öfriga djurgårdsmarken, som innefattades i ett af kollegium den 10 september 1903 afgifvet underdånigt utlåtande i fråga om beredande af ökad utrymme åt vetenskapsakademien och naturhistoriska riksmuseet, tillkännagifvit, att kollegium icke hade något att erinra mot bifall till förevarande underdåniga framställning, på sätt och under de villkor, riksmarskalksämbetet föreslagit.

Såsom kammarkollegium påvisat, ingår det till försäljning ifrågasatta området ej till någon del i lägenheten Haga-Freskati utan tillhör helt och hållet Djurgårdens mark och den därifrån upplåtna lägenheten Djurgårds-Freskati, i fråga om hvilka kammarkollegium lämnat en utredning i sitt förut åberopade underdåniga utlåtande den 10 september 1903. Af detta utlåtande, som i sin helhet återfinnes i de vetenskapsakademiens framställning i ärendet bilagda tryckta »Handlingar» (sid. 250—255),

afvensom af det vid Eders Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen om anskaffande af mark till nya byggnader för vetenskapsakademien och naturhistoriska riksmuseet m. m. den 5 februari 1904 fogade protokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag — till hvilka i öfrigt hänvisas — framgår, bland annat, att medan vetenskapsakademien för Bergianska stiftelsen är ägare till den förut under Haga lustslott lydande egendomen Freskati, förut kallad Haga-Freskati eller Öfre-Freskati men numera, tillika med en tillhörande lägenhet, benämnd Bergiilund, så utgör Djurgårds-Freskati en jämlikt nådig resolution den 7 oktober 1896 under Eders Maj:ts regeringstid till förste arkiatern E. af Edholms arfvingar upplåten lägenhet, som genom kontrakt på tio år, räknade från den 14 mars 1901, utarrenderats till sina hufvudsakliga delar — däribland äfven den i förevarande förslag afsedda — dock under förbehåll om rätt för besittningshafvarna att mot visst afdrag af arrendet från detsamma skilja de delar af lägenheten, som af dem kunde bestämmas.

Hvad beträffar den föreslagna köpeskillingen, 200,000 kronor, motsvarande omkring 4 kronor 50 öre för kvadratmetern må till jämförelse erinras, att vid inköpet af tomter åt vetenskapsakademien och naturhistoriska riksmuseet erlades dels 4 kronor, dels 2 kronor 20 öre för kvadratmetern för den del af marken, som tillhört Bergianska stiftelsen, samt endast 1 krona 12 $\frac{1}{2}$ öre för kvadratmetern för den del, som tillhört Djurgårds-Freskati.

Den föreslagna köpeskillingen torde sålunda vara fullt tillfredsställande, och de ifrågasatta villkoren synas billiga och i tillämpliga delar öfverensstämmande med de villkor, hvilka fastställts vid försäljningen af den djurgårdsmark, som upplåtits till område åt vetenskapsakademien och naturhistoriska riksmuseet. Härtill kommer, att, vid bifall till den underdåniga framställningen, vetenskapsakademien och dess nobelinstitut skulle till ömsesidig fördel kunna erhålla belägenhet intill hvarandra.

På grund af hvad sålunda anförts får jag, efter samråd med statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet, hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att till nobelstiftelsen må för vetenskapsakademiens nobelinstituts räkning under äganderätt upplåtas det till lägenheten Djurgårds-Freskati hörande, å förut omnämnda »Karta öfver föreslagen byggnadsplats för k. vetenskapsakademiens nobelinstitut vid Djurgårds-Freskati» med bokstäfverna E, D, G, H, I betecknade området mot dels ersättning till den under statskontorets förvaltning stående djurgårdsfonden af 200,000 kronor, hvaraf årliga räntan öfverlämnas till djurgårdskassan att för kassans ändamål användas, dels ock skyldighet för nobelstiftelsen ej mindre att, innan marken af

stiftelsen tages i besittning, kostnadsfritt till riksmarskalksämbetet och Djurgårdens förvaltning öfverlämna hvar sitt exemplar af en utaf behörig landtmätare eller stadsingenjör upprättad karta med beskrifning öfver ifrågavarande område än äfven att bestrida alla med markförvärfvet förbundna kostnader med undantag af den ersättning, som kan komma att från djurgårdskassan tillerkännas nuvarande innehafvare af lägenheten.»

Till hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, lämna nådigt bifall, och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Edward Bäcklin.
